

Marijan Jurčević

RAZLOZI KRIZE DUHOVNIH ZVANJA

Prof. dr. Marijan Jurčević, Teologija u Rijeci

UDK: 269.1[254/.41+271-1]-053.

Pregledni članak

Autor iznosi razloge za pad svećeničkih zvanja. Razloga je toliko da bi trebalo ukazivati na svaku točku današnjeg ljudskog življenja. Kao da se današnji život razilazi od svećeničkog života.

Izvanjski su razlozi: reducirana i manje stabilna obitelj, veća mogućnost školovanja, (bolja) ekonomska situacija, manje čašćen svećenički status.

Unutarnji su razlozi: manjak vjere, život svećenika, u izvjesnoj mjeri i celibat, izoliranost, klerikalnost, individualnost,... pogrešno shvaćen pojam slobode i spolnosti...

Izvanjski su uzroci vrlo brojni, počevši od potrošačkog društva, preko promijenjene i smanjene obitelji, pa sve do protureligioznog djelovanja izvjesnih svjetskih 'organizacija'.

Dolazimo iz vremena kad je bilo dovoljno duhovnih zvanja, pa smo ih i 'izvozili', čak su neki strani redovi kod nas osnivali zajednice baš radi dovoljnog broja zvanja. Ipak se mora reći da je svaki dan svećenika sve manje, ali isto tako ima dosta poslova koje rade svećenici, a mogli bi raditi laici. Autor misli da je potrebno prestrukturirati sadašnje stanje Crkve i svećenika. Potrebno je da cijeli život i rad svećenika bude transparentniji, u čemu će laici vidjeti svoju odgovornost. Tako će svećenici sve više značiti srž i stvarnost zajednice Isusovih učenika.

Ključne riječi: duhovno zvanje, kriza, deklerikalizacija, relativizam, sekularizam, celibat.

* * *

Uvod

Odgovor na ovu temu može biti vrlo različit, iako se svi odgovori dopunjavaju. Radi se o jednom posebnom zvanju i jednom posebnom i cijelom životu. Vrlo je dobro poznato kako je život vrlo složen i kompleksan, osobito život jednog svećenika.

Moglo bi se govoriti o uzrocima na razini psihologije, sociologije, obitelji, škole, vjere, civilizacije, masmedija itd. A naša domovina živi u vremenu promjena, pa je mjesto svećenika u društvu u novom traženju, obitelji su s manje djece, i oslabjela je dubinska vjera, bez obzira na svečane manifestacije.

Tema je zato vrlo kompleksna i vrlo neodređena, osobito što o ovoj njoj nema istraživanja. Učinjeno je vrlo solidno istraživanje o svećenicima u SFRJ 1971. Vijeće za kler BKJ iz Zagreba 19. 4. 1971. uputilo je anketu svim svećenicima. Anketu je obradio Ljudevit Plačko, DI. (Cf. Svesci, KS, Zagreb, 1972-73, br. 21-24). Poslije ove obrade nije učinjeno nijedno drugo znanstveno istraživanje o svećenicima i duhovnim zvanjima. Zato će i ovaj rad više iznijeti moje sadašnje dojmove i razmišljanja negoli analitičko izlaganje. Jasnije je da sam se oslanjao i na spomenutu anketu o svećenicima, kao i drugu relevantnu literaturu.

Krizna situacija

Najšire gledano, razlozi krize svećeničkih zvanja mogu biti: *izvanjski i unutarnji*. Nalazimo se u vremenu u kojemu je velika recesija svećeničkih i duhovnih zvanja. Dovoljno je samo pogledati broj zaređenih svećenika ove godine i pred dvadeset godina pa će nam biti jasno da je kriza svećeničkih zvanja. Tome su mnogi uzroci: društvo nam je u velikoj promjeni, svećeništvo se ne vrjednuje kao nekada, obitelji imaju manje djece negoli nekada, manje je vjernika i vjerskih praktikanata. I još mnogi drugi razlozi.

Nemam točne podatke, ali valjalo bi ih znati i vidjeti današnje stanje. Ovakvome je stanju, koje nije optimistično, posvećen i ovaj simpozij (tečaj).

Ono što prvo uočavamo jest da se polagano događa deklerikalizacija samih svećenika. Donedavno je bilo jasno, svećenik se bavi svećeničkim stvarima, laici laičkim, svjetovnim. I tako je već od šestog stoljeća došlo do razdiobe i klerikalizacije.¹ (Kardinal Humbert reče šaljivo: „*Zadaća laika je da bdiju nad dobrom svojih poslova, samo svojih, to jest nad svjetskim stvarima. A zadaća klerika, to je*

1 Usp. L&V, br. 167, god. 1984., str. 93.

također bdijenje nad samo njihovim poslovima, to jest stvarima Crkve. Pa kako se klerici ne miješaju u svjetovne stvari, tako se laici ne miješaju u duhovne stvari.“ - Lib. De Lite, I, 208). Kako izvesti reformu svećeništva u ovome i ovakvom ozračju? Kako izići iz krize?

Ipak, Drugi vatikanski sabor poziva na osvježeno i suvremeno svećeništvo.²

Ono što možemo zapaziti u ove dvije tisuće godina, svaki put kad je nastupila kriza svećeništva tražilo se nova rješenja i strategiju, teoretsku i praktičnu, uvijek vodeći brigu da budu što bolje u službi vjernika. Ono što se također uočava jest da je rijetko teološki razlog dovodio do krize svećeničkih zvanja.

Socio-kulturni korijeni svećeničke krize

Dosadašnje je svećeništvo dolazilo većinom iz ruralno-patrijarhalnih obitelji. Danas su brojne obitelji vrlo rijetke, a iz njih se regrutiralo najviše svećeničkih i redovničkih zvanja. Krajevi koji su uvijek imali i viška zvanja sada nemaju zvanja za svoje biskupije. Takav je slučaj s biskupijama koje su uvijek imale više zvanja negoli što im je trebalo (Hercegovina). Sada više nema takvih obitelji, a ni njihov odnos prema svećeništvu i vjeri nije isti kao prije. Ipak se može zapaziti da dolaze nova zvanja iz gradskih sredina. A te su nam nove sredine još dosta nepoznate, zato ne možemo dati adekvatan odgovor. Na Zapadu većina svećeničkih zvanja dolazi iz urbanih sredina.

Tako se može uočiti da je prestrukturiranje okupiranosti kršćana uzrokovalo pad dolaska u sjemeništa. Isto je tako jedan od uzroka i prisutnost škola u svim mjestima. Nekada je jedina mogućnost školovanja bilo odlazak u sjemeništa. I iz tih su se školaraca javljali kandidati za svećenike. Zato danas ni školovanje više nije razlogom za odlazak u sjemeništa i svećenička zvanja.

Isto se tako pad svećeničkih zvanja može povezivati uz izvjestan neposredni pad vjere ili barem vjerske principijelnosti. I relati-

² Usp. DOKUMENTI II. VAT. KONCILIA, *Presbyterorum Ordinis*, KS, Zagreb, 1970., str. 561-610.

vizam je jako puno utjecao na neizbor svećeničkih zvanja. Relativistički mentalitet opasniji je za svećenička zvanja negoli što je bio ateističko-komunistički. Koliko slabi vjera toliko opada i interes za svećeništvo i redovništvo. Isto je tako interes povezan i uz promjenu ekonomsko-kulturne situacije. Ovdje se također može reći da se više ne bira svećeničko zvanje radi boljeg življenja. Mnoga druga zvanja bolje zarađuju i bolje žive. Znači, nestao je i ekonomski razlog.

A Apostolska pobudnica *Pastores dabo vobis* kaže: „U svim se dijelovima svijeta i nakon pada ideologija koje su od materijalizma stvorile dogmu, a od odbijanja religije izričit program, širi neka vrsta novoga *egzistencijalističkog i praktičnog ateizma* koji se poistovjećuje sa sekularističkim gledanjem (*visio saecularis*) na život i na ljudsku sudbinu. Taj čovjek „posvema zabavljen sobom, čovjek koji od sebe stvara središte ne samo svakog zanimanja već se usuđuje nazvati počelom i razlogom svake stvarnosti, postaje sve siromašniji u onoj “duševnoj nadgradnji“ koja mu je toliko potrebija koliko ga više samodostatnošću obmanjuje široka mogućnost raspolaganja materijalnim dobrima i zalihama.

U tom okviru posebno treba spomenuti *raspadanje obiteljske zajednice i zamračenje ili “izobličenje pravoga smisla” ljudske spolnosti*: to su pojave koje se snažno suprotstavljaju odgoju mladih i njihovoj raspoloživosti za bilo koji vjerski poziv.“³

Barem minimalnu korelaciju treba postaviti između pada ugleda svećeništva i odaziva u svećeništvo, a tome je doprinijela urbanizacija i sekularizacija društva.⁴ Sela su se smanjila, seoske obitelji ostarjele i više nemaju brojnu djecu. Također je bitan i element koji dolazi od masmedija, koji su vrlo dominantni i jako puno utječu na pogled na svijet i život. Došlo je do etičke relativizacije i kod onih koji vjeruju. Vrlo je malo načela koja su apsolutna...

Vrijeme je vrlo velikog relativizma pa se jako teško prihvaća potpuno predanje. Svakako treba naglasiti da je svećeništvo više od profesije. Ono zahtijeva cijeli život, cijelu osobu, što je dolazećim generacijama vrlo teško prihvatljivo.

3 IVAN PAVAO II., *Pastores dabo vobis*, Glas Koncila, Zagreb, 1992., br. 7, str. 15-16.

4 Usp. isto.

Pad imidža srednjovjekovnog svećenika – birokratskog modela

Počevši od uniforme (odijela) pa sve do načina ponašanja kao da svećenički poziv više nije privlačan.⁵ Kao da više ‘velečasni’ nije privlačno zvanje, život. Čeka se neki novi lik više ‘skromnika’ nego li ‘prečasnoga’. Iako se puno toga promijenilo s Drugim vatikanskim saborom, ipak je velečasni ostao velečasni. Ovim ne želim davati vrijednosnu kvalifikaciju nego više skrenuti pozornost na strane privlačivosti ili neprivlačivosti svećeničkog zvanja. Kao da se svećeničko zvanje više ne ‘sviđa’, ne smatra adekvatnim sadašnjem čovjeku i vremenu. Nekima izgleda kao zvanje iz prošlih vremena.

U svakom slučaju, svećenik će postati ‘normalniji’ ukoliko je povezaniji s drugim ljudima. Ipak, izdvojenost ga je čuvala, ali i odvajala od zajednice. Pa kao da se danas ljudima ne ‘sviđa’ taj izdvojeni status.

Također treba dodati da izvjestan broj potencijalnih svećeničkih zvanja nađe svoje mjesto i zadovoljenje u novim religijskim pokretima koji su puno ‘radikalniji’ od svećeničkog zvanja. (O ovome treba više razmišljati). ‘Radikalni pokreti’ (neokatekumeni) unutar Crkve imaju dosta svećeničkih zvanja. A ovo je znak da se iz relativiziranog društva i vjerovanja ne javljaju svećenička zvanja. Isti je slučaj i s redovničkim zvanjima.⁶

Odsutnost aktivnog korelacijskog odnosa između svećenika i vjernika

Donedavno je Crkva bila strukturirana dosta rigorozno kao: vladar - vladajući, učitelj - učenici, celebrant - ministrant... i to je imalo svoju efikasnost, dapače, taj se odnos smatrao savršeno organiziranom službom. Ovakva struktura kao da više dobro ne funkcionira. Time se očituje da nešto ne funkcionira unutar Crkve.⁷ Očito treba tražiti rješenje u dubljem odnosu između svećenika i laikâ. Samu

⁵ Usp. J. ROGE, *Le simple prêtre, sa formation, son expérience* (Religion et société), Paris, Ed. Casterman, 1965., str. 324- 325.

⁶ Usp. *Le Monde*, novembre 19 avril 2006, str. 2 i 3.

⁷ Usp. H. LEGRAND, *Crise du clergé: hier et aujourd'hui*, u *Lumière & Vie*, br. 167, 1984., str. 100-101.

Crkvu treba deklerikalizirati da bi se otvorila Ċirem sloju krđšana u dioniĊtvo u sveaeniĊtvo.

Osjetljivost Crkve na manjak svećenika uzrokovana je time što je ista bitno ‘oslonjena’ na kler, a manje na zajednicu. Danas se pokušava sve više crkvenih službi prenijeti na zajednicu, ali ipak je i dalje srce službe svećenik.

Razjasnimo odmah mogući nesporazum u odnosu na rečenu sumnju. Poteškoće s manjkom svećenika oĊito proizlaze i iz društveno-socijalnih promjena. Ali isto tako ne može se reći da su socijalne strukture krive za manji odaziv u svećenike. Zato se ipak može reći da manjak svećenika nije društvena ‘pogrješka’!

PesimistiĊki stav – apatija

Prva je iluzija da će se iz teške situacije roditi pozitivne promjene. Mnogi kažu: „Situacija je vrlo ozbiljna, zato se obavezno nešto mora mijenjati.“ Sjetimo se XI., XIII. i XVI. stoljeća u kojima je Crkva imala vrlo teško iskustvo s obavljanjem svećeniĊke službe.⁸ Razriješilo se problem jasnijim odreĊenjem identiteta samog svećenika, u smislu njihova razlikovanja od ostalih kršćana, a i živom povezanošću s drugim krštenicima. Ovaj odnos svećenika i krštenika dobro je formulirao pokojni papa Ivan Pavao II. u Rio de Janeiro 2. srpnja 1980.: „Dar svećeništva (...) ostvaren je u vama, ali ne za vas, on je za Crkvu.“⁹ U Crkvi su svećenici bitni i konstitutivni element same Crkve. Crkva ne bi bila Crkva kad ne bi imala ‘svećenike’.¹⁰

Postoji i paralizirajući slogan: „Sve je blokirano.“ Ipak se ova-ko ne može reći za stanje u Crkvi. Istina je da je manji interes za svećenike, ali je zato jako puno povećan interes za katehete i drugi kršćanski angažman. Iz ovoga se nazire optimizam i mogućnost za preobrazbu i novo polje svećeniĊkih zvanja.

8 Usp. *isto*, str. 102.

9 D.C. 77, 1980., str. 752-753.

10 Usp. K. RAHNER, *Église et sacraments*, DDB, 1970., str. 139.

Optimistički stav

Vjerovanje u djelovanje Duha Svetoga ne dispenzira nijednog kršćanina od djelovanja. Tako isto vjerovanje u svećeničku karizmu kao dar Božji ne oslobađa nijednog kršćanina od zauzimanja pri svećeničkom pozivu (zvanju). Na ovome je planu potrebna preobrazba mentaliteta u Crkvi i društvu. A ovo se ne događa niti nekim dekretom niti apstraktnom diskusijom.

Svaka preobrazba (transformacija) pretpostavlja *banalizaciju, institucionalizaciju, računanje s vremenom i kohabitaciju različitih modela.*

Banalizacija. Svaka obnova izaziva otpor u određenim krugovima konkretne zajednice. Zato je velika dvojba uvoditi novosti. Tumačenja puno ne koriste, samo praktično življenje novoga lika svećenika najviše će potvrditi vrijednost i učinkovitost. Praktično i evanđeosko življenje nadmašuje novotariju i banaliziranje.

Institucionalizacija. Velika je plodnosti institucionaliziranja. Mnogi pothvati ne bi bili mogući bez institucije. Mnoge organizirane akcije plod su institucije. U svakom pothvatu za obnovu svećeništva potrebno je respektirati instituciju. Prema tome, rješenje svećeničkog manjka treba rješavati na razini institucijske Crkve. Nisu to individualni pothvati.

Računati s vremenom. Kad se sadi neko stablo, tada se vodi briga o vremenu prije plodova. U Crkvi također treba računati s vremenom da bi se bralo plodove. Najvažnije je sijati zdravo sjeme pa se onda može očekivati plodove. Bila bi velika opasnost kad bi se uzimalo 'bolesno' sjemenje i očekivalo zdrave plodove. Nažalost, danas ima znakova da se uzima nezdravo sjeme, a očekuje zdrave plodove.

Uskladiti različite modele. I kad se gradi novi most, treba čuvati stari i ukomponirati ga. Tako je i s traženjem novoga lika svećenika. Treba ostaviti stari lik i njegove vrjednote i polagano ga usklađivati s novim likom. Potrebno je uskladiti novi lik svećenika s klasičnim. Nema radikalnog rješenja.

Već spominjana Apostolska pobudnica *Pastores dabo vobis* blagopokojnog pape Ivana Pavla II. kaže: „Normalno je da će se takvo ljudsko i crkveno stanje, označeno jakim dvoznačnostima, morati uzeti u obzir ne samo u pastoralu zvanjâ i u djelovanju na izgradnji budućih svećenikâ nego i u ozračju života i svećeničke službe i njegove trajne izgradnje. Tako, ako se mogu razumjeti različiti oblici „križe“ kojima su danas podvrgnuti svećenici u vršenju službe, u njihovom duhovnom životu te u samom tumačenju naravi i značenju ministerijalnog svećeništva, moraju se jednako tako primijetiti, s radošću i s nadom, nove pozitivne mogućnosti koje svećenicima nudi sadašnji povijesni trenutak za ispunjenje njihova poslanja.“¹¹

Da, novo vrijeme otvara nove mogućnosti djelovanja svećenika i svih crkvenih službi, počevši od kateheta pa sve do karitativnih djelatnosti. Također se djelovanje proširuje i na humanitarno polje, koje je jako široko.

Tri oslonca za novu viziju (formaciju) svećenika

Formacija laika. Vrlo je važno za budućnost Crkve i za nova zvanja puno širi rad s laicima nego što su samo liturgijska okupljanja. Također treba apelirati na laike da je i njihova briga (i molitva) za svećenička zvanja. Mnoge župne zajednice uvijek čekaju nekoga ‘izvana’ i ne pomišljajući da bi oni trebali ‘roditi’ novoga svećenika. Kao da ne vjeruju kako se u njihovoj crkvenoj zajednici mogu pojaviti duhovna zvanja. Nema više tame nekih dalekih krajeva iz kojih dolaze svećenička zvanja. Sela i gradovi su se dosta izjednačili u načinu življenja i informiranja. Zato danas nema puno više duhovnih zvanja sa sela nego iz grada.

Trajni đakonat. Uvođenjem trajnog đakonata malo će se više ‘približiti’ svećenički poziv crkvenoj zajednici. I to je također pripravljanje za novi profil svećenika. Također se s trajnim đakonatom polagano Crkva deklerikalizira i vjernici postaju svjesniji svoje odgovornosti za zajednicu vjernika. U svakom slučaju, oženjeni đakon privikava katolike na službenika sakramenata koji nije ‘klerikaliziran’, koji nije celibatarac.

11 *PASTORES DABO VOBIS*, Glas Koncila, Zagreb, 1992., br. 9, str. 22.

Ovo su neki unutarnji 'razlozi' ili privikavanja na drukčiji lik svećenika.

U svakom slučaju i uzevši u obzir sve unutarnje i vanjske razloge potrebno je ne ostati na liku svećenika kakav je bio vjekovima (zapravo od Tridentinskog sabora, prije je bio drukčiji), potrebno je mijenjati 'lik' svećenika sukladno našem vremenu, a ne odstupiti od bitnosti svećeničkog poziva.

Rješanje krize svećeničkih zvanja vrlo je kompleksno. Rješava se u ravnoteži između Crkve i njezinih službi, u njezinom poslanju, intelektualno, duhovno, institucionalno pa i teološki.¹² Uza sve moderne poteškoće, ili ne dobre baš dispozicije za svećenički poziv, ipak je središnji izvor živa vjera. Što je življa vjera, to je bolja i dispozicija za svećeničko zvanje. To je zvanje koje je primarno motivirano vjerom. Od vjere živi i vjera ga motivira.

Trebalo bi upozoriti na još jedan element koji je bitan za život svećenika, a i za nove pozive: to je *zajedništvo sa zajednicom i zajedništvo među svećenicima*. Na to posebno upozorava pokoji papa Ivan Pavao II. u svojoj enciklici *Pastores dabo vobis*: «Služba zaređenih ima korjeniti 'oblik zajedništva' i može biti ispunjena samo kao 'zajedničko djelo'». Koncil se dugo zadržao na 'zajedničkoj' naravi svećeništva, pomno ispitujući odnos prezbitera sa svojim biskupom, s drugim prezbiterima, te s vjernicima laicima.“ (br. 17). Bez nastojanja svećenika - što je dosta zakazalo - na svećeničkim zvanjima, teško je očekivati uspjeh. Kongregacija za kler u *Direktoriju za službu i život prezbitera*, u br. 32 poziva: «Svaki svećenik posvetit će osobitu skrb pastoralu zvanja ne posustajući u poticaju molitve za zvanja, u katehetskom poticanju, u odgoju i obrazovanju ministranata, u poticaju prikladnih pothvata osobnim druženjem koje pronalazi talente i zna prepoznati volju Božju za hrabru odluku slijediti Krista.»¹³ Tako, manji odaziv za svećenička zvanja prvotni je znak nebrige sadašnjeg svećeništva. Sadašnji svećenici kao da se ne snalaze u svojem pozivu. Stoga je očito da nema odaziva mlađih.

12 Usp. INITIATION À LA PRATIQUE DE LA THÉOLOGIE. DOGMATIQUE II, Paris, Ed. Cerf, 1983. („Réalisation de l'Eglise en un lieu“, str. 143- 345; posebno „Les misterères de l'Eglise locale“, str. 181-273).

13 KONGREGACIJA ZA KLER, *Direktorij za službu i život prezbitera*, br. 32, IKA, Zagreb, 1994., str. 26.

Ovdje bih posebno skrenuo pozornost na mlade svećenike. Njihovo će druženje i prijateljstvo biti kolijevka iz koje se rađaju novi svećenici. A u dekretu *Presbyterorum ordinis* čitamo da biskup treba biti sa svećenicima svoje dioceze kao brat i prijatelj. Nažalost, mnogi svećenici baš ne prihvaćaju to zajedništvo jer ono obvezuje na bliskost i uzajamnost. „Zbog zajedništva u istom svećeništvu i službi neka biskupi drže prezbitere svojom braćom i prijateljima.“ (br. 7). Jedan engleski svećenik, Tony Philpot, piše: „Ako Koncil poziva biskupe da gledaju na svećenike kao na braću i prijatelje, također i svećenici trebaju isto činiti u odnosu prema svojem biskupu. Ovo ima vrlo veliko značenje i za biskupa i za svećenike, osobito u kriznim časovima.“¹⁴ Nažalost istinito je, kako netko reče, da „mi govorimo jedan o drugome, a ne jedan s drugim.“

Isto tako dobro je upozoriti kako krize nisu uvijek loše. Često se preko kriza događa obnova. Tako se može reći i za svećeničku krizu. Svakako treba lučiti krizno vrijeme od katastrofe. Još ne možemo govoriti o katastrofi svećeništva nego samo o krizi jer se radi o specifičnom zvanju. Zvanju koje uključuje ‘zemlju i nebo’, čovjekovo htijenje i sposobnost i Božji dar.

A Papino djelo za crkvena zvanja u dokumentu *Nova zvanja za novu Europu* upućuje apel na svim osobama s duhovnim zvanjem: „Uvijek s nadom u srcu obraćamo se vama prezbiteri i vama posvećenici i posvećenice u redovničkim družbama i u svjetovnim ustanovama. Vi, koji ste osjetili poseban poziv da slijedite Gospodina životom potpuno posvećenim Njemu, posebno ste pozvani - svi bez iznimke - svjedočiti ljepotu nasljedovanja.“¹⁵

Umjesto zaključka

Iznijeti razloge za pad svećeničkih zvanja skoro je nemoguće. Ili se, bolje rečeno, radi o jako puno razloga. Razloga je toliko da bi trebalo ukazivati na svaku točku današnjeg ljudskog življenja. Kao da se današnji život razilazi od svećeničkog života. Izvanjski su ra-

14 Cit. prema: T. RADCLIFFE, o.p., *Les prêtres et la crise de désespoir au sein de l'Église*, DC, 1992., n. 2050, str. 460.

15 PAPINSKO DJELO ZA CRKVENA ZVANJA, *Nova zvanja za novu Europu*, KS, Zagreb, 2000., br. 6, str. 9.

zlozi: reducirana i manje stabilna obitelj, veća mogućnost školovanja, (bolja) ekonomska situacija, manje čašćen svećenički status...

Unutarnji su razlozi: manjak vjere, život svećenika, u izvjesnoj mjeri i celibat, izoliranost, klerikalnost, individualnost,... pogriješno shvaćen pojam slobode i spolnosti...

Izvanjski su uzroci vrlo brojni, počevši od potrošačkog društva, preko promijenjene i smanjene obitelji, pa sve do protureligioznog djelovanja izvjesnih svjetskih 'organizacija'.

Znači, uzroci su krize duhovnih zvanja mnogi: društvo nam je u promjeni, mjesto svećenika manje se vrjednuje negoli nekada, obitelji imaju manje djece, i općenito je slabija vjera i manje je kršćanskih praktikanata. Ovu krizu ipak treba postaviti u naš kontekst. Dolazimo iz vremena kad je bilo dovoljno duhovnih zvanja, pa smo ih i 'izvozili', čak su neki strani redovi osnivali zajednice kod nas baš radi dovoljnog broja zvanja. Ipak se mora reći da je svaki dan svećenika sve manje, ali isto tako ima dosta poslova koje rade svećenici, a mogli bi raditi laici. Potrebno je prestrukturirati sadašnje stanje Crkve i svećenika. Potrebno je da cijeli život i rad svećenika bude transparentniji u čemu će laici vidjeti svoju odgovornost. Tako će svećenici sve više značiti srž i stvarnost zajednice Isusovih učenika.

Literatura:

- Lumiere & Vie (L&V), br. 167, *Le devenir des ministères – des crises du passé aux enjeux actuels* (cijeli broj).
- Svesci (cijeli broj - anketa o svećeništvu), KS, Zagreb, 1972., br. 21 -21.
- *Nova zvanja za novu Europu*, Papinsko djelo za crkvena zvanja, KS, Zagreb, 2000.
- *Pastores dabo vobis*, Apostolska pobudnica Pape Ivana Pavla II., Glas Koncila, Zagreb, 1992.
- *Odgoj i obrazovanje svećeničkih kandidata i drugi dokumenti*, KS, Zagreb, 1986.

-
- *Direktorij za službu i život prezbitera*, Kongregacija za kler, IKA - Zagreb, 1994.
  - *Les Catholiques - Déclin de l'Église, revouveau de la foi*, Histoire & Patrimoine, 2006.
  - T. RADCLIFFE, op., *Les prêtres et la crise de désespoir au sein de l'Église*, Doc. Cath. 1992, n. 2050, str. 460.
  - K. RAHNER, *Sluge Kristove*, VŽ, Sarajevo, 1978.
  - P. DESTHIEUX, *Vocation: prêtre*, www.pasaj.ch/vocation-pretre47.html
  - ALFONS MARIA kardinal STICKLER, *Celibat klerika*, KS, Zagreb, 2006.

REASONS OF THE CRISIS FOR SPIRITUAL VOCATIONS

That the crisis for spiritual vocations exists, with no despair, it's enough to take a look at the number of new candidates, seminarists, divinity students and celebrants of virgin mass. The reasons for the crisis are both - external and internal.

The roots of spiritual crisis are socio-cultural. The external circumstances have changed. Once, most of the vocations arose from rural, patriarchal families. Nowadays, families with more children are rare, but once they were the nursery for spiritual vocations. The schooling is also more accessible, today. Some years ago, the only way of schooling was to enter the preparatory, and one part of students continued and remained in spiritual vocations.

There is also a relation between the fall of «live faith» and spiritual vocation. At the same time life is more comfortably in some other vocations, than spiritual. It is a time of great relativism, that is not favorable to the spiritual life, which demands a great deal of devotion and conclusiveness. Spiritual vocation demands the whole person, that is not acceptable to the pedolatric mentality (bowing to children).

There can be noticed a certain fall of reputation among priests, as a result of urbanisation and secularism, as well as mass media.

The new time is not a time of apathy. It warns that something should be changed, the spiritual identity should be more clear. There is no need, to destroy the old, but to build something new. As, when arising a new bridge, there is no need to destroy the old one, but interweave one in another. It is the same with creating a new spiritual identity.

No need for apathy, however, but try to find a new vision. The Church has experience in such conditions. She knew how to turn pessimism into optimism, in renewal. We must insist on the image of a priest as it was once (after Tridentinum), but it is necessary to change the internal image regarding to our modern times, not deviating from the essence of the spiritual vocation.

The solution of the existing crisis is very complex. It can be solved in a balance between the Church and her services, in her mission - intellectual, spiritual, institutional, and even theological. The more the faith is live, the better is the disposition for spiritual vocation, as it is primarily motivated by faith. This vocation lives of faith that is also a strong motivation.

Key words: spiritual profession, crises, declericalisation, relativism, secularism, celibate.